ХУЛОСАИ

комиссияи экспертии Шурои диссертатсионии 6D.КОА-035 дар назди Институти таърих, бостоншиносӣ ва мардумшиносии ба номи А. Дониши Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон ба диссертатсияи номзадии унвонҷӯ Дарвозиева Ҳанифа Шодибековна дар мавзӯи «Ҷашну маросимҳои анъанавӣ-тақвимии тоҷикони Рушон» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои таърих аз рӯи ихтисоси 07.00.07. – мардумшиносӣ, этнология ва антропология

Комиссияи ташхис дар ҳайати академик Юсуфшо Яқубов (раис), доктори илмҳои таърих, профессор Раҷабов Аскаралӣ (аъзо) ва доктори илмҳои таърих, профессор Бобомуллоев Саидмурод Ғиёсович (аъзо) бо таҳқиқоти диссертатсионии Дарвозиева Ҳанифа Шодибековна дар мавзуи «Ҷашну маросимҳои анъанавӣ-тақвимии тоҷикони Рушон» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои таърих аз рӯи ихтисоси 07.00.07. – мардумшиносӣ, этнология ва антропология шинос шуда, хулосаи зеринро пешниҳод мекунад.

Диссертатсияи Дарвозиева Ҳанифа Шодибековна ба омӯзиши масъалаҳои ҷашну маросимҳои анъанавии тоҷикони Рушон бахшида шуда, аҳаммияти илмӣ дорад. Диссертатсияи дар таърихнигории тоҷик нахустин таҳқиқот доир ба масъалаи ҷашну маросимҳои анъанавӣ-тақвимии тоҷикони Рушон ба шумор рафта, мавзӯъ аз ҷониби муаллиф бо фарогирии сарчашмаҳо, натиҷаҳои таҳқиқоти саҳроии худи диссертант ва таҳқиқоти олимони намоёни соҳаи мардумшиносӣ мавриди таҳлилу баррасӣ қарор гирифтааст. Диссертатсия бо услуби илмӣ навишта шуда, таҳқиқоти мустақилонаи анҷомдодаи унвонҷӯ ба ҳисоб меравад. Дар он мақсад ва вазифаҳои илмӣ пурра иҷро гардида, пешниҳод ва хулосаҳои муаллиф асоснок карда шудаанд.

Мубрамияти омӯзиши мавзуи “Ҷашну маросимҳои тақвимӣ-анъанавии тоҷикони Рушон” аз он иборат аст, ки он имконият медиҳад, ки тамоми сарчашмаву маводи илмӣ роҷеъ ба масъалаи мазкур дар доираи як диссертатсия ба риштаи таҳлили илмӣ кашида шаванд. Мубрамияти мавзуъ боз дар он зоҳир мегардад, ки то имрӯз дар илм роҷеъ ба хусусиятҳои хоси этнографии тоҷикони рушонӣ, хусусан оид ба ҷашну маросимҳои онҳо таҳқиқоти алоҳида анҷом дода нашудааст, инчунин эҳё намудани ҷашну маросимҳо, анъанаҳо, урфу одатҳои миллӣ ба яке аз самтҳои асосии сиёсати дохилии Ҳукумати Тоҷикистон табдил ёфтааст, аз ин лиҳоз таҳқиқоти илмии диссертант мутобиқи талаботи замон мебошад.

Мақсад ва вазифаҳои таҳқиқ таҳлил ва омӯзиши ҷашну маросимҳои тақвимӣ-анъанавии мардуми Рушон, назар ба гузаштаи масъала ва муқоисаи он бо ҳолати имрӯза, муайян намудани сатҳи трансформатсия (дигаргуншавӣ) дар қайдкунии ҷашнҳо ва гузарондани маросимҳои мардумии рушониён аз охири асри XIX то замони муосир мебошад.

Навгониҳои илмии таҳқиқ аз он иборат аст, ки бори аввал дар шакли мукаммал масъалаҳои ҷашну маросимҳои анъанавӣ-тақвимии рушониён таҳқиқ гардидаанд. Дар диссертатсия назар ва андешаҳои муҳаққиқони мухталиф оид ба масъалаи мазкур ҷамъоварӣ ва таҳлил шудаанд, ки нахустин иқдом дар самти шиносоии бештар бо ҷашну маросимҳо ва анъанаҳои тоҷикони Рушон маҳсуб мешаванд.

Аҳаммияти назариявӣ ва амалии таҳқиқи диссертатсионӣ дар он зоҳир мегардад, ки он дар асоси таҳқиқоти эмпирикӣ ва таҳлилӣ, фикру андешаҳои мо оид ба ҷанбаҳои муҳимми ҷашну маросимҳои тоҷикони кӯҳистон барои муҳокимаи васеъ пешниҳод мегарданд, ки барои таҳқиқотҳои оянда дар самти омӯзиши таърих ва этнографияи халқи тоҷик хизмат хоҳад кард.

Аҳаммияти амалии таҳқиқ аз он иборат аст, ки маводи диссертатсия дар самти эҳё намудани фарҳанги этникии тоҷикон ва барои олимону муҳаққиқон дар раванди омӯзиши таърих ва этнографияи тоҷикон хизмат хоҳад кард. Натиҷаи таҳқикро инчунин, дар раванди таълими фанҳои мардумшиносии тоҷик, таърихи халқи тоҷик, маъхазшиносӣ ва таърихнигории таърихи халқи тоҷик, фарҳангшиносӣ ва навиштани асарҳои бунёдӣ оид ба соҳаҳои мазкур, метавон мавриди истифода қарор дод.

Саҳми шахсии довталаби дараҷаи илмӣ дар таҳқиқ аз он иборат аст, ки дар асоси маъхазҳо, таҳқиқи саҳроӣ ва адабиёти илмӣ масъалаи мазкур таҳқиқ гардидааст. Инчунин, мо дар рисола маросимҳои анъанавии мардуми Рушонро бо тоҷикони дигар минтакаҳои кӯҳистон муқоиса намуда, тафовутҳои ҷузии онро нишон додаем. Дар ҳамин асос сарчашмаҳои заруриро таҳлил намуда, хулосаҳои шахсиро баён намуда, ки натиҷаҳои дилхоҳ бароварда шудаанд. Диссертатсия натиҷаи таҳқиқи чандинсолаи мо ба ҳисоб рафта, андешаҳои илмӣ, коркарди назариявию методологӣ мустақилона баён ва иҷро шудааст, ки дар он асос ва натиҷаҳои таҳқиқ инъикос ёфтаанд.

Натиҷаи муҳими диссертатсия дар он аст, ки бори нахуст масъалаҳои ҷашну маросимҳои тақвимӣ-анъанавии мардуми Рушон дар асоси факту далелҳо пурра ва дақиқ таҳлил гардида, дар сурати ҳамин таҳқиқот шакли мукаммалу мушаххасро пайдо кардааст. Диссертатсияи Дарвозиева

Ҳанифа Шодибековна сохтори муназзам, пайдарҳам ва мантиқӣ дошта, бо навгониҳо ва хулосаҳои илмӣ мувофиқат мекунад. Диссертатсия кори мустақилона анҷомдодаи муаллиф ҳисобида мешавад. Мазмуни автореферат бо диссертатсия комилан мувофиқ мебошад.

Натиҷа ва дастовардҳои таҳқиқотии диссертатсионӣ дар 8 мақолаи илмии дар маҷаллаҳои тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва 7 мақола дар дигар нашрияҳо ба табъ расидаанд.

Диссертатсияи номзадии Дарвозиева Ҳанифа Шодибековна дар мавзуи «Ҷашну маросимҳои анъанавӣ-тақвимии тоҷикони Рушон» аз рӯи натиҷаҳои ба даст омада, истифодаи амалӣ ва сифати вероиш ба талаботи муқаррарнамудаи Низомномаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон нисбат ба диссертатсияҳои номзадӣ мувофиқ буда, муаллифи он барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои таърих аз рӯи ихтисоси 07.00.07. – мардумшиносӣ, этнология ва антропология сазовор аст.

Комиссияи экспертӣ чунин хулоса мекунад, ки диссертатсияи номзадии Дарвозиева Ҳанифа Шодибековна дар мавзуи «Ҷашну маросимҳои анъанавӣ-тақвимии тоҷикони Рушон» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои таърих аз рӯи ихтисоси 07.00.07. – мардумшиносӣ, этнология ва антропология комилан мувофиқ аст.

Комиссияи экспертӣ вобаста ба масъалаҳои зикршуда чунин қарор мекунад:

1. Диссертатсияи унвонҷӯ Дарвозиева Ҳанифа Шодибековна дар мавзуи «Ҷашну маросимҳои анъанавӣ-тақвимии тоҷикони Рушон» аз рӯи ихтисоси 07.00.07. – мардумшиносӣ, этнология ва антропология дар 6D.KOA-035 дар назди Институти таърих, бостоншиносӣ ва мардумшиносии ба номи А. Дониши АМИТ ба ҳимоя қабул карда шавад.

2. Ба ҳайси муқарризони расмӣ пешниҳод мегарданд:

а) **Қобилова Бахринисо Туйчиевна** -доктори илмҳои таърих, сарходими илмии шуъбаи таърихи санъати Институти таърих, бостоншиносӣ ва мардумшиносии ба номи Аҳмади Дониши АМИТ;

б) **Сафаров Холмад Хоркашович** - н.и.т., дотсенти кафедраи таърихи халқи тоҷики Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ.

3. Ба ҳайси муассисаи пешбар **Донишгоҳи Славянии Россия ва Тоҷикистон** таъйин карда шавад.

4. Ба нашри автореферати диссертатсия ба миқдори 100 нусха иҷозат дода шавад.

5. Барои ҷойгир кардани эълони ҳимояи диссертатсия дар сомонаи КОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва сомонаи Институти таърих, бостоншиносӣ ва мардумшиносии ба номи А. Дониши АМИТ иҷозат дода шавад.

Раиси комиссияи экспертӣ:
академик **Ю. Якубов**

Аъзои комиссияи экспертӣ:

доктори илмҳои таърих, профессор **А. Раҷабов**

доктори илмҳои таърих, профессор **С. Ғ. Бобомуллоев**

Имзоҳои Ю. Яъқубов, А. Раҷабов ва С. Бобомуллоев-ро тасдиқ мекунам:

Нозири калони шуъбаи кадрҳои Институти таърих, бостоншиносӣ ва мардумшиносии ба номи А.Дониши АМИТ **Файзуллоева Г. Қ**
«02» 04 2024

ШУЪБАИ КАДРҲО